



# СЛУЖ

НА ФЕДЕРАТИВНА Н

Sluzbeni veshnik narod. repub.  
Maked.

Skopje

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА ФНРЈ“ излегува по потреба, во српско, хрватско, словенечко и македонско издание. — Огласи по тарифата. — Текушта сметка при Народната банка на ФНРЈ за претплата и одделни изданија бр. 1032-Т-220, за огласи 1032-Т-221.

Среда, 9 март 1955

БЕЛГРАД

БРОЈ 10

ГОД. XI

платата за 1955 година изнесува 1700.— динари. — Редакција: Улица Краљевик'а Марка бр. 9 — Телефони: Редакција 28-838, Администрација 26-276, Продажно одделение 22-619, Тел. централа 28-010.

79.

Врз основа на чл. 12, ст. 1 од Законот за прометот на семенска стока („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 27/54) издавам

## НАРЕДБА

### ЗА НАЧИНОТ НА ДАВАЊЕ ООДБРЕНИЈА ЗА УВОЗ НА СОРТНА И СЕЛЕКТИВНА СЕМЕНСКА СТОКА

1. Се овластува Советот на селско-стопанските комори на ФНРЈ да издава одобренија за увоз на сортна и селективна семенска стока во смисла на одредбата од чл. 12 ст. 1 од Законот за прометот на семенската стока („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 27/54).

2. Барањето за добивање одобрение од точ. 1 мора да биде образложено.

Подносителот на барањето е должен вон барањето за добивање одобрение да приложи и мислење од републичката селско-стопанска комора.

Ако сојузот на селско-стопанските комори на ФНРЈ одбие да го издаде одобрението од точ. 1, подносителот на барањето може да изјави жалба до сојузниот Државен секретаријат за работи на народното стопанство во рок од 15 дена по приемот на актот со кој се одбива издавањето на одобрението.

3. Со влегувањето во сила на оваа наредба престанува да важи Наредбата за обврската за прибавување одобренија за увоз на сортни семиња („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 46/53).

4. Оваа наредба влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Бр. 1940

21 февруари 1955 година

Белград

Државен секретар  
за работи на народното  
стопанство,  
Хасан Бркиќ, с. р.

80.

Врз основа на чл. 23 точ. 2 и 3 и чл. 81 од Уредбата за спроведување на Законот за здравственото осигурување на работниците и службениците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 55/54) Сојузниот завод за народно здравје, во согласност со Секретаријатот за социјално осигурување на Сојузниот извршен совет, пропишува

## ПРАВИЛНИК

### ЗА ИНДИКАЦИИТЕ И КОНТРАИНДИКАЦИИТЕ ЗА ЛЕКУВАЊЕ ВО ПРИРОДНИТЕ ЛЕКУВАЛИШТА

Член 1

Осигуреното лице што ги исполнува условите предвидени со Законот за здравственото осигурување на работниците и службениците (во натамошниот текст: Законот) и со прописите донесени врз основа на тој закон, може да се упатува на лекување во природни лекувалишта на товар на заводот за социјално осигурување спрема индикациите определени со овој правилник.

Осигуреното лице не може да се упатува на лекување во природни лекувалишта на товар на заводот за социјално осигурување ако боледува од болести чиешто лекување во природните лекувалишта е контраиндицирано според одредбите од овој правилник.

Член 2

Кога ја утврдува потребата од лекување во природно лекувалиште лекарската комисија задолжително ќе ја зема во обзир и околината дали е во прашање само лекување или е во прашање и воспоставување на работната способност.

Член 3

Ќе се смета дека во смисла на чл. 16 ст. 1 твч. 5 од Законот лекувањето во соодветно бањско лекувалиште е нужно кога осигуреното лице боледува од некоја од следниве болести:

1) болести на желудникот:

- а) хронични хиперацидни гастрити следени поради отежнатата исхрана со неповолна општа состојба;
- б) гастродуоденални улкуси од поскор датум во фаза на мирување, со изразен хиперацититет, следени поради отежнатата исхрана со неповолна општа состојба.

Овие лица ќе се упатуваат повторно на бањско лекување само ако по бањското лекување болната фаза се стивнала за еден долг временски период.

2) болести на цревата:

- а) хронични колити и ентероколити, предизвикани со пореметување на црниот дигер и жолчниот меур; со изразити знакови на подхранетост.

3) болести на црниот дигер:

- а) реконвалесцентни состојби по акутни хепатити;
- б) хронични и субакутни хепатити, како последица од вирусен хепатит или хронична интоксикација;
- в) хипертрофична цирроза на црниот дигер во ран стадиум;
- г) реконвалесцентни состојби по прележан апсцес на црниот дигер.

4) болести на жолчниот меур:

- а) хронични холецистити со слободни жолчни патишта;
- б) хронични воспаленија на жолчните патишта без калкулус.

5) болести на бубрезите и мочните патишта:

- а) микролитиаза со кисела реакција на мочта (pH);
- б) хронични пиелити, доколку не се последица од неотстранет ренален калкулус или некаква друга причина од блокирањето на мочните патишта.

6) болести на женските органи:

- а) хронични воспалителни процеси од инфективно потекло од поскор датум во пределот на малата карлица;

- б) салпингити, софорити, аднексити во стивната состојба и пери-параметрити, ако примената на другите терапевтски средства останала без успех;
- в) стерилитет поради делум непроодни туби;
- г) состојба по оперативни ексудати;
- д) тешки пелвични невралгии без анатомски измени во малата карлица.
- 7) болести на зглобовите:
- а) хронични инфективни и други еволутивни полиартрити со лесно потечување на зглобовите и со инфилтрација периартикуларното ткиво без груби деформации на зглобовите и без анкилози;
- б) спондилоартрити и спондилоартрози со постојани болки и спастични контрактури на мускулите;
- в) реконвалесцентни по прележана акутна ревматска треска без измени на срцето;
- г) омартрози, гонартрози и фиброзити со јаки болки и со функционални пречки.
- 8) болести на нервниот систем:
- а) токсични, воспалителни и трауматски измени на периферните нерви по завршена медикаментозна и физикална терапија;
- б) свежи а стивнати полиомиелити по завршена медикаментозна и физикална терапија;
- в) јако изразени невралгии доколку не се последица од компресија со некаков експанзивен процес.
- 9) болести на метаболизмот и исхраната: Diabetes Mellitus во лесна форма, при кој со комбинирано лекување (диета и природен агенс) може да се воспостави равнотежа без употреба на инсулин.
- Член 4
- Ке се смета дека во смисла на чл. 16 ст. 2 точ. 3 од Законот лекувањето во соодветното бањско лекувалиште е корисно, но не и нужно ако осигуреното лице боледува од некоја од следниве болести:
- 1) болести на желудникот: резидуални гастрити потем клиничка и радиолошка санација или во текот на првите години по извршена егзереза на гастродуоденалните улкуси.
- 2) болести на цревата: хронични колити и ентероколити со наизменични дијареаи и локализирани спазми.
- 3) болести на жолчниот меур: а) состојба по отстранувањето на калкулус во текот на првите години по холецистектомија, без жолтица и инфективен синдром; б) неправилности во празнењето на жолчниот меур со проодни жолчни патишта.
- 4) болести на бубрезите и мочните патишта: реконвалесцентни состојби по отстранувањето на калкулус во бубрегот, мочните патишта или мочниот меур.
- 5) болести на зглобовите: санирани остеомиелити со функционални пречки поради анатомски измени на соседните зглобови.
- 6) болести на нервниот систем: реконвалесцентни состојби по операција на рбениот столб (Diskus Herniae i dr.).
- 7) болести на метаболизмот и исхраната: некомплицирани форми на дијабет. без ацидоза.
- 8) болести на крвните садови: варикси на долни екстремитети далеку од акутни или екзецерибрани флебитични и перифлебични фази.
- 9) болести на органите за дишење: протрахирани недегенеративни бронхити.
- 10) невровегетативни дистонии: а) хипотензивни состојби со максимален натиск под 110 мм Hg, што не се само симптом или последица од некако заболување нити се во врска со оштетување на кардиоваскуларниот систем; б) хипертензивни состојби со максимален натиск над 160 мм, а минимум на нормалната вредност 65—70 мм Hg.
- Член 5
- На лекување во бањски лекувалишта не може да се упатува (контраиндикација) осигурено лице кое боледува од некоја од следниве болести:
- 1) општи контраиндикации: а) сите фебрилни акутни заболувања; б) левкемија и псевдoleвкемија; в) пернициозна анемија; г) малигни тумори; д) сите конзумптивни состојби; е) сите форми на белодробна туберкулоза, септози или други органи, со знакови на активитет.
- 2) болести на желудникот: а) гастродуоденални улкуси во акутна фаза и предрасположени за крварење; б) рак и други тумори на желудникот; в) стенози на пилорус и дуоденум.
- 3) болести на цревата: а) акутни ентероколити; б) тумори и туберкулоза на цревата; в) субоклузии и илеуси; г) хронични спастични и атонични опстипации.
- 4) болести на црниот цигер: а) цироза со иктерус; б) атрофична цироза со и без асцити; в) тумори на црниот цигер; г) апсцеси на црниот цигер; д) сите други заболувања на црниот цигер со тешко оштетување на неговите функции, со иктерус или без него.
- 5) болести на жолчниот меур: а) акутни холецистити; б) сите видови калкулоза на жолчниот меур и жолчните патишта со иктерус или без него.
- 6) болести на бубрезите и мочните патишта: а) акутни и хронични нефрити; б) нефрози; в) акутни цистити и пиелити; г) непроодни мочни патишта поради калкулус; д) сите цистопиелити предизвикани со блокада на мочните патишта додека трае блокадата; е) фосфатурија.
- 7) болести на женските органи: сите акутни заболувања на гениталните органи, бременост и метрорагија.
- 8) болести на зглобовите: а) ревматска треска во акутна фаза, со промени на срцето или без нив; б) хронични деформатни и анкилопоетични полиартрити; в) туберкулозни артрити (Poncet); г) остеоартикуларна туберкулоза; д) сите остеомиелити.

- 9) болести на нервниот систем:  
 а) сите хемиплегии од централно потекло;  
 б) епилепсија.
- 10) болести на метаболизмот и исхраната:  
 а) долготрајни и тешки дијабети со ацидоза;  
 б) дијабети комплицирани со тешки промени на срцето, крвните садови, белите дробови, ретината и нервниот систем.
- 11) болести на срцето и крвотокот:  
 а) валзуларни мани, нестабилизирани еволуции или недостаточо компензирани;  
 б) сите кардиопати во фаза на декомпензација или недостаточо компензирани;  
 в) сите други потешки органски заболувања на срцето и коронарните артерии.

## Член 6

Ке се смета дека во смисла на чл. 16 ст. 1 точ. 5 од Законот за лекувањето во височинско климатско лекувалиште до 1200 м надморска височина е нужно ако осигуреното лице боледува од некоја од следниве болести:

- 1) болести на хематопоеитичните органи:  
 сите видови секундарни анемии што се отпорни спрема медикаментозната терапија и следени со лоша општа состојба.
- 2) болести на нервниот систем:  
 незростени и психоневрози со изразити знакови на потхранетост.
- 3) туберкулоза:  
 а) стационарни, стивнати форми на белодробна туберкулоза, водејќи сметка за општата состојба, седиментацијата и досегашниот развој на болеста;  
 б) болни со пневмоторакс, само ако пневмотораксот е ефикасен (Кох негативен во плуканката а каверната невидлива) и ако е осигурена можност да се прима воздух во местото или во најблиската сколина на лекувалиштето;  
 в) стационарни хематогени процеси;  
 г) по плеврит, перитонит и полисерозит, по исчезнување на ексудат и сите манифестации на активитет;  
 д) вонбелодробни аденити без фистули.
- 4) нетуберкулозни заболувања на органите за дишење:  
 бронхијална астма што бара планинска клима.
- 5) болести на ендокриниот систем:  
 хипертиреоза.
- 6) болести на очите:  
 туберкулозни заболувања на око, по примената специфична терапија.

## Член 7

Ке се смета дека во смисла на чл. 16 ст. 2 точ. 3 од Законот за лекувањето во височинско климатско лекувалиште до 1200 м надморска височина е корисно но не и нужно, ако осигуреното лице боледува од:

секундарна фиброзирана и фиброкалкуларна туберкулоза на белите дробови со извесен степен на подхранетост.

## Член 8

Осигурено лице кое боледува од хипертиреоза или туберкулозни заболувања на окомото може да се праќа на лекување во климатски лекувалишта и до 1500 м надморска височина.

## Член 9

На лекување во височински климатски лекувалишта не може да се упатува (контраиндикации) осигурено лице ако боледува од некоја од следниве болести:

- а) значително наголемен крвен натиск;
- б) склероза на крвните садови, особено на коронарните артерии;
- в) декомпензирана мана на срце и дегенеративни промени на срцето и крвните садови;
- г) левкемија и псевдолевкемија;
- д) пернициозна анемија;
- е) сите фебрилни акутни состојби;
- ж) тешка ксифосколиоза;
- з) сите форми на белодробна туберкулоза, сезони и други органи со знакови на активитет;
- з) сите конзуптивни состојби.

## Член 10

Ке се смета дека во смисла на чл. 16 ст. 1 точ. 5 од Законот лекувањето на море (као стимуланс, тоникум и реконституент) е нужно потребно ако осигуреното лице боледува од некоја од следниве болести:

- 1) скрофулози, лимфатизам и рехабилитација по детска парализа, додека според оценка од лекар уште има изгледи на успех.
- 2) болести на органите за дишење:  
 а) бронхијална астма, која бара морска клима;  
 б) хронични бронхити со емпизема и урамнотезени кардиоваскуларни функции.
- 3) хируршка туберкулоза:  
 а) случаи на хируршка туберкулоза на помалите зглобови пред се' на горните екстремитети, без фистули;  
 б) остеоартикуларна и ганглионарна вонбелодробна туберкулоза, без фистули;  
 в) пластични стационарни и стивнати форми на туберкулозен перитонит;  
 г) фистулизирани форми на остеоартикуларна и ганглионарна вонбелодробна туберкулоза се упатува исклучиво во одделни лекувалишта определени за тоа.
- 4) болести на кожата:  
 генерализирана псоријаза.
- 5) болести на гениталните органи:  
 а) туберкулозни андексити;  
 б) фистулизирани орхиепидидимити се упатуваат исклучиво во одделни лекувалишта определени за тоа.

## Член 11

Ке се смета дека во смисла на чл. 16 ст. 2 точ. 3 од Законот лекувањето на море е корисно но не и нужно, ако осигуреното лице боледува од некоја од следниве болести:

- 1) атонија, адинамија, астенија, рахитис и секундарна анемија зиме и в рана пролет).
- 2) болести на кожата:  
 псоријаза.

## Член 12

На климатско лекување на море не може да се упатува (контраиндикации) осигурено лице кое боледува од некоја од следниве болести:

- а) сите акутни инфективни болести и постостепени фебрилни состојби;
- б) сите активни (еволутивни) форми на белодробна туберкулоза;
- в) офталмија и сите афексии на очите и очните капаци (конјуктивити), како и скрофулоза на очите;
- г) туберкулоза на грлото;
- д) декомпензирана кардиопатија;
- е) артериосклероза и изразито високи хипертензии;
- е) болести на бубрезите и жолчката;
- ж) кахексии;

- з) тешки нервни болести;
- с) душевни болести;
- и) дерматоза со улцерации;
- ј) малигни тумори;
- к) пернициозна анемија;
- л) левкемија и псевдолевкемија;
- љ) ревматска треска;
- м) епилепсија.

## Член 13

Додека не се издадат нкви упатства за тоа во кои бањски лекувалишта можат да се упатуваат болни со обзир на видот и состојбата на болеста, лекарските комисии при определувањето на соодветните бањски лекувалишта ќе се служат со досегашните упатства за лекување во определени бањи, издадени од надлежните органи.

## Член 14

При упатувањето на осигурените лица на лекување во природни лекувалишта ќе се употребува задолжително образецот со четири страни што е напечатен како прилог на овој правилник.

## Член 15

Овој правилник вевува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Бр. 375

28 февруари 1955 година  
Белград

В. д. Директор

на Сојузниот завод за народно здравје,  
др **Борислав Петровиќ**, с. р.

Согласен:

Секретар

на Секретаријатот за социјално осигурување  
на Сојузниот извршен совет,**Зденко Хас**, с. р.

## Страна 1

Народен одоор на  
околија-град-општина \_\_\_\_\_  
Поликлиника-амбуланта \_\_\_\_\_  
Број на здравствената  
легитимација \_\_\_\_\_  
Број на здравствениот  
картон \_\_\_\_\_

Надлежен завод  
за социјално осигурување на око-  
лија-град \_\_\_\_\_

## ПРЕДЛОГ

## ЗА БАЊСКО-КЛИМАТСКО ЛЕКУВАЊЕ

**Забелешка:** Предлогот мора да ја содржува потполната документација клиничка и лабораториска, која ќе ја потврдува цитираната дијагноза и потребата од предложеното лекување.

1. Презиме и име: \_\_\_\_\_, роден: \_\_\_\_\_, адреса \_\_\_\_\_,
2. Занимање (точен опис на работата што ја врши): \_\_\_\_\_
3. Во кое претпријатие (и точна адреса) работи: \_\_\_\_\_
4. Дали е порану лекуван во бањско-климатско лекувалиште, во кое, кога, колку пати досега, од која болест: \_\_\_\_\_
5. Работна способност (во последна година) денови: \_\_\_\_\_ Сега е неспособен од \_\_\_\_\_
6. Анамнеза: \_\_\_\_\_

## 7. Статус:

а) лабораториски и други помошни дијагностички наоди:

Wa R. — Se — крвна слика: Hb — Eг. — Левкоцит формула — Холестерин во крвта: — Гликемија — Билирубин во крвта — Серум албумин во крвта — Серум глобулин во крвта — Вкупни белтчини во крвта — Тимол проба —, Велтман проба —, Уреа во крвта —, Мочна киселина —, Плуника (на Кох) —, Моч (комплетна анализа) —, Анализа на stomachниот сок —, Резултат на дуоденална тубажа со добивената жолчна —; Измет (на паразити, крв, флора): —

Рентгенски наоди-скопија-графија (на белите дробови, срцето, stomachот итн.): \_\_\_\_\_

Базален метаболизам: \_\_\_\_\_

б) клинички наод \_\_\_\_\_

Тежина — Височина — T° — Пулс —

Грло — Врат — Заби — Ждрело —

Бели дробови — Срце — Е. К. Г. —

Мев — Црн цигер — Слезина —

Екстремитети \_\_\_\_\_

Мочни органи \_\_\_\_\_

Нервни наоди и рефлекси \_\_\_\_\_

Останати и други евентуални наоди \_\_\_\_\_

8. Специјални наоди и мислења (на специјалистичка-клиника-болница) \_\_\_\_\_

9. Лекување на иста болест во последна година (медикаментозно, хируршко, физикално и друго): \_\_\_\_\_

10. Колку пати се јавува на лекар поради иста болест во оваа година \_\_\_\_\_

11. Дијагноза на лекарот што ординира: \_\_\_\_\_

12. Предлог на лекарот што ординира: \_\_\_\_\_

13. Дали предлогот е составен по иницијатива од лекарот или од болницата \_\_\_\_\_

Во \_\_\_\_\_ 195— год.

Лекувањето почнало на денот \_\_\_\_\_

Потпис на лекарот што ординира,

(М. П.)

## Страна 2

Овој текст важи за постапка на Комисијата во случај на непотполни предлог

ДО УПРАВНИКОТ НА ПОЛИКЛИНИКАТА  
(АМБУЛАНТАТА)

Дом за народно здравје

Во \_\_\_\_\_

Бидејќи горниот предлог на лекарот што ординира е непотполн, му се враќа да го дополни со следното: \_\_\_\_\_ со тоа во срок од три дена а по стореното да и' го врати на оваа Комисија.

Во \_\_\_\_\_ 195— год.

(М. П.)

За Комисијата,

Комисија за бањско и климатско лекување

Во \_\_\_\_\_

Број \_\_\_\_\_

## РЕШЕНИЕ НА КОМИСИЈАТА

Врз основа на предлогот од лекарот што ординира (име и презиме на лекарот) Лен. днев. бр. \_\_\_\_\_, кај гореименуваниот осигуреник и членот на фамилијата на осигуреникот е утврдено дека

болува од \_\_\_\_\_ и дека има **нужна** медицинска индикација да му се одобри \_\_\_\_\_ дена бањско-климатско лекување во \_\_\_\_\_

За ова лекување **постои — не постои** медицинска итност (подробно образложение т.е. ако постои, „многу итно“ или само „Итно“: \_\_\_\_\_ На именувањето му е **потребен — не му е потребен** придружник поради (образложение) \_\_\_\_\_

Во смисла на чл. 62 од Законот за здравственото осигурување на работниците и службениците против ова решение има место на жалба до Вишната лекарска комисија во срок од \_\_\_\_\_ дена од приемот на решението.

Во \_\_\_\_\_ 195—

Членови на комисијата:

1. \_\_\_\_\_
2. \_\_\_\_\_
3. \_\_\_\_\_

### Страна 3

Народен одбор на \_\_\_\_\_ Надлежен завод  
околија-град-општина \_\_\_\_\_ за социјално осигурување на  
Поликлиника-амбуланта \_\_\_\_\_ гурување на око-  
Број на здравствената \_\_\_\_\_ лија-град \_\_\_\_\_  
легитимација \_\_\_\_\_  
Број на здравствениот \_\_\_\_\_  
картон \_\_\_\_\_

## ПОДАТОЦИ

### ЗА БАЊСКО-КЛИМАТСКО ЛЕКУВАЛИШТЕ

**Забелешка:** Податоците содржуваат потполна документација клиничка и лабораториска, која ќе ја потврдува цитираната дијагноза и потребата од предложеното лекување.

1. Презиме и име: \_\_\_\_\_, роден: \_\_\_\_\_, адреса \_\_\_\_\_
2. Занимање (точен опис на работата што ја врши): \_\_\_\_\_
3. Во кое претпријатие (и точна адреса) работи: \_\_\_\_\_
4. Дали е порану лекуван во бањско-климатско лекувалиште, во кое, кога, колку пати досега, од која болест: \_\_\_\_\_
5. Работна способност (во последна година) денови: \_\_\_\_\_ Сега е неспособен од \_\_\_\_\_
6. Анамнеза: \_\_\_\_\_
7. Статус: \_\_\_\_\_

а) лабораториски и други помошни дијагностички наоди:

Wa R. — Se — крвна слика: Hb — Eг. —  
Левкоцит формула — Холестерин во крвта:  
— Гликемија — Билирубин во крвта —  
Серум албумин во крвта — Серум глобулин  
во крвта — Вкупни белточини во крвта —  
— Тимол проба —, Велтман проба —,  
Уреа во крвта —, Мочна киселина —, Плунка  
(на Кох) —, Моч (комплетна анализа) —,  
Анализа на стомачниот сок —, Резултат на  
дуоденална тубажа со добивената жолчка + —  
—; Измет (на паразити, крв, флора): —

Рентгенски наоди-скопија-графија (на белите дробови, срцето, стомакот итн.): \_\_\_\_\_

Базален метаболизам: \_\_\_\_\_

б) клинички наод \_\_\_\_\_

Тежина — Височина — Т<sup>о</sup> — Пулс \_\_\_\_\_

Грло — Врат — Заби — Ждрело \_\_\_\_\_

Бели дробови — Срце — Е. К. Г. \_\_\_\_\_

Мев — Црн цигер — Слезина \_\_\_\_\_

Екстремитети \_\_\_\_\_

Мочни органи \_\_\_\_\_

Нервни наоди и рефлeksi \_\_\_\_\_

Останати и други евентуални наоди \_\_\_\_\_

8. Специјални наоди и мислења (на специјалистичка клиника—болница) \_\_\_\_\_
9. Лекување на иста болест во последна година (медикаментозно, хируршко, физикално и друго): \_\_\_\_\_
10. Колку пати се јавува на лекар поради иста болест во оваа година \_\_\_\_\_
11. Дијагноза на лекарот што ординира: \_\_\_\_\_
12. Предлог на лекарот што ординира: \_\_\_\_\_
13. Дали предлогот е составен по иницијатива од лекарот или од болницата \_\_\_\_\_

Во \_\_\_\_\_ 195— год.

Лекувањето почнало на денот \_\_\_\_\_

Потпис на лекарот што ординира,

(М. П.)

(Страна 4)

## ДО УПРАВАТА НА БАЊСКОТО-КЛИМАТСКОТО ЛЕКУВАЛИШТЕ

Во \_\_\_\_\_

Ви го испраќаме решението и медицинската документација за лекување на другарот-другарката осигуреник на овој завод \_\_\_\_\_ од \_\_\_\_\_ со стан \_\_\_\_\_ со молба да го повикате на лекување според прописите што постојат.

Заедно со решението и медицинската документација ви го испраќаме и образецот на лекарскиот извештај, со молба да ни го испратете задолжително пополнет од страна на лекарот на Вашето лекувалиште, со пресметка на трошоците за лекување на именуваниот на крајот по завршетокот на неговото бањско-климатско лекување.

Во \_\_\_\_\_ 195— год.

Директор на заводот \_\_\_\_\_

(М. П.)

## 81.

Врз основа на чл. 16 и 81 од Уредбата за спроведување на Законот за здравственото осигурување на работниците и службениците („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 55/54) Сојузниот завод за народно здравје, во согласност со Секретаријатот за социјално осигурување на Сојузниот извршен совет, пропишува

## П РА В И Л Н И К

### ЗА ИНДИКАЦИЈЕТЕ, СТАНДАРДИТЕ И НАЈМАЛИТЕ СРОКОВИ ЗА ТРАЕЊЕ НА ПРОТЕЗИТЕ, ОРТОПЕДСКИТЕ И ДРУГИ ПОМАГАЛА И САНИТАРНИ НАПРАВИ

#### Член 1

Изработката и доделувањето на протези, ортопедски и други помагала и санитарни направи на товар на заводот за социјално осигурување ќе се врши по случаите, според стандардите и сроките предвидени со овој правилник.

#### 1. Протези, ортопедски и други помагала и санитарни направи

##### Член 2

Соодветна протеза добива осигурено лице кому што е извршена ампутација на дел или на целиот горен или долен екстремитет.

Со протезата за горниот екстремитет се добиваат и соодветни кожни нараквици.

Видот на протезата го определува лекарот-специјалист.

##### Член 3

Ортопедска обувка добива осигуреното лице кому е според налезот од надлежниот лекар потребна затоа што:

а) ногата му е покуса за повеќе од 3 см, без обзир дали скусувањето е привидно или фактично;  
 б) скочниот зглоб или стапалото му е појако деформисан поради исчашување, кршење или копштени израслини од поголеми сразмери, изземајќи го чукељот (Hallux valgus), ако мора обувката да се изработи според гипсан отисок;  
 в) скочниот зглоб му е вкочанет;  
 г) има петно стапало (Pes calcaneus);  
 д) има коњско стапало (Pes equinus);  
 е) има завртено стапало од типот Equino varus;  
 ж) има стапало од типот Pes varus aductus;  
 з) има Malum perforans pedis и трофични промени на стапало.

Во случаите од горниот став заводот за социјално осигурување ја плаќа разликата меѓу трошоците за изработка на ортопедските обувки и средните трошоци за набавка на обични обувки, кои изнесуваат:

3.000 динари за машки обувки;

2.000 динара за женски обувки;

1.500 динари за детски обувки на деца со возраст од 12—16 години.

Ортопедските обувки во случаите од ст. 1 на овој член за децата помали од 12 години се смета како ортопедско помагало односно како дел на ортопедска помошна направа во смисла на чл. 16 ст. 3 од законот, та заводот за социјално осигурување го осигурува полниот износ на трошоците за изработка на ортопедските обувки.

#### Член 4

Се смета дека ортопедските обувки имаат својство на ортопедско помагало односно дека се составен дел на ортопедската помошна направа во смисла на чл. 16 ст. 3 од законот, во случаи кога на осигуреното лице:

а) му е потребно механичко ортопедско помагало ( ортопедски апарат) во сврзница со обувките;  
 б) му е потребна метална сандала (лушпести подметнувач) или механичко ортопедско помагало со метална сандала;  
 в) му е потребно вештачко стапало или дел од стапало;  
 г) му е отсечен дел на ножието или доножието, а не носи ортопедско помагало.

Во случаите од горниот став трошоците за изработка на ортопедските обувки паѓаат во целост на товар на заводот за социјално осигурување.

#### Член 5

На деца до наполнетите 12 години им се осигуруваат ортопедски обувки и во следните случаи:  
 а) ако ногата им е покуса за помалу од 3 см, без обзир дали скусувањето е привидно или фактично;

б) ако имаат отповеќе поткренат свод на стапалото (Pes excavatus);

в) ако имаат впуштен свод на стапалото (Pes planus);

г) ако имаат стапало од типот Pes plano varus или Pes plano valgus.

Во случаите од горниот став заводот за социјално осигурување ја плаќа разликата меѓу трошоците на изработката на ортопедските обувки и просечните трошоци за набавка на обични обувки, кои изнесуваат 1.000 динари.

Децата над 12 години со измените и болестите цитирани во овој член добиваат само уложок.

На децата до наполнетата трета година не им се даваат обувки кога имаат впуштен свод на стапалото (Pes planus).

#### Член 6

Соодветни кожни наракници добива осигурено лице:

а) кому што се наполно одземени најмалку два до три главни нерви на иста рака (улнарни, радиални, медијанус);

б) кому што двете нозе му се отсечени над шопаровиот зглоб;

в) што има една ампутирана нога, а не може да носи протеза;

г) кому што е одземен брахијалниот плексус на една рака, така што прстите од таа рака не се употребливи.

#### Член 7

Инвалидска количка добива на употреба осигурено лице:

а) на кое му се ампутирани двете нозе над колелото;

б) на кое му се ампутирани нозете, а според современите методи за лекување или со ортопедски помагала не може да му се овозможи одење;

в) на кое му се наполно зафатени нозете, чиешто лекување со цел на оспособување за одење бара временски период од една година и повеќе.

При добивањето нови инвалидски колички осигуреното лице му ги враќа дотраените на надлежниот завод за социјално осигурување.

Откога ќе престане потреба за користење на инвалидската количка осигуреното лице му ја враќа на надлежниот завод за социјално осигурување.

#### Член 8

Ортопедско-бандажерски и механички помагала (натеги, појаси, мидери, улошки за стапала, апарати за раце и нозе, стап, штака, или др.) како и кожна капа осигуреното лице добива во случаи кога постои за тоа потреба според наодот и мислењето на надлежниот лекар-специјалист.

#### Член 9

Гумен чорап, натколеница или доколеница добива осигуреното лице што има:

а) јако изразено проширување на вените на ногата;

б) јако изразени отоци на ногата, а гумениот чорап не е контраиндициран.

Гумено чорапче добива осигуреното лице што има:

а) лабав скочен зглоб;

б) хроничен посттрауматски и деформиран артритис на скочниот зглоб.

Гумена коленица добива осигуреното лице што има:

а) лабав коленичен зглоб;

б) повреден менискус;

в) хроничен посттрауматски и деформиран артритис на колелото.

Гумениот чорап, чорапчето и коленицата можат да се заменат со еластичен завој.

Непосредно по ампутиацијата на ногата осигуреното лице добива еднаш еластичен завој, и тоа: еден во случај на ампутиација под колелото; а два во случај на ампутиација над колелото.

#### Член 10

Кесе за моч (урин рецептор) добива осигуреното лице кај кого според современите методи за лекување не може да се регулира волјно празнење на мочниот меур.

Појас со кесе за измет (колостом) добива осигуреното лице кому што се празни цревата преку вештачки отвор на трбушниот ѕид.

Нокни садови (гуска, односно лопата) добива осигуреното лице што е неподвижно или поради болеста мора да лежи в кревет повеќе од три месеци.

Шприц за инјекции од 2 см<sup>3</sup> со три игли добива осигуреното лице што болува од шеќерна болест за која е индицирано давање на инсулин.

Цепна плувална добива осигуреното лице што болува од туберкулоза на белите дробови со позитивен наод БК.

#### Член 11

Најкус срок за траење на ортопедските помагала и санитарни направи е за:

а) ортопедските обувки за лицата до наполнетите 16 години — — — — — 8 месеци  
 ортопедските обувки за лицата над 16 години — — — — — 12 месеци

б) улошките за лицата до наполнетите 16 години — — — — —	8 месеци
подметнувачи за лицата над 16 години	12 месеци
в) појасите, натегите, суспензорииите за децата до наполнетите 18 месеци —	3 месеци
појасите, натегите, суспензорииите за лицата до наполнетите 10 години — — — — —	8 месеци
појасите, натегите, суспензорииите, за лицата над 10 години — — — — —	12 месеци
г) кесето за моч и појасот со кесе за измет за лицата до наполнетите 7 години — — — — —	6 месеци
кесето за моч и појасот со кесе за измет за лицата над 7 години — — — — —	8 месеци
д) другите бандажерски помагала (штитови, герадевалтери) — — — — —	12 месеци
ѓ) кожните нараквици за осигурените лица со рачна протеза и за лицата што одат со помош на штаки — — — — —	12 месеци
е) кожните нараквици освен за лицата од точ. ѓ) — — — — —	36 месеци
ж) кожната капа — — — — —	48 месеци
з) гумените чорали и коленици — — — — —	12 месеци
с) еластичниот завој — — — — —	3 месеци
и) механичките ортопедски помагала (ортопедски апарат) за нозе за лицата до наполнети 16 години — — — — —	12 месеци
механички ортопедски помагала (ортопедски апарат) за нозе за лицата над 16 години — — — — —	24 месеци
ј) механичките ортопедски помагала (ортопедски апарати) за раце за лицата до наполнетата 16 година — — — — —	18 месеци
механичките ортопедски помагала (ортопедски апарати) за раце за лицата над 16 години — — — — —	30 месеци
к) механичките ортопедски помагала (ортопедски апарати) за рбетниот столб за лицата до наполнетата 16 година — — — — —	12 месеци
механичките помагала (ортопедските апарати) за рбетниот столб за лицата над 16 години — — — — —	24 месеци
л) протезите, естетски и за работа, за нозе (вештачки нозе) за лицата до наполнетата 16 година — — — — —	12 месеци
протези за нозе (вештачки нозе) за лицата над 16 години — — — — —	24 месеци
(времени протези — само еднаш пред изработката на постојаната протеза) —	
љ) протезите за раце (вештачки раце) за лицата до наполнетата 16 година — — — — —	24 месеци
протезите за раце (вештачки раце) за лицата над 16 години — — — — —	36 месеци
м) волнената навлека за патрљак (чорап за патрљак) на рака и нога, со тоа што првот пат да добива две — — — — —	4 месеци
н) стапот, потпазувните и рачни штаки со три гуми за стап и шест гуми за штаки — — — — —	24 месеци
њ) инвалидската количка за собна употреба — — — — —	72 месеци
о) другите санитарни направи на кои што во овој член не им е определен рокот за траење: — — — — —	
ако се од материјал што се крши —	18 месеци
ако се од материјал што не се крши	36 месеци

Срокот за траење на ортопедските помагала и санитарните направи се смета од денот на издавањето. Ако се во прашање ортопедски помагала и санитарни направи што се изработуваат одделно, а за изработка односно издавање е потребен рок подолг од три месеци, рокот се смета од денот на издавањето на налогот за изработка.

Ортопедските помагала цитирани во овој член, освен волнените навлеку за патрљак, осигуреното лице ги добива откако ќе истече пропишаниот рок само ако утврди лекарот дека односното ортопедско помагало станало неупотребливо.

## Член 12

Исправноста на изработката на новите, како и на сите преправања и поправања на веќе издадени ортопедски и други помагала, односно фактот дека осигуреното лице ги примило истите како исправни, го потврдува лекарот што ги пропишал истите или за тоа овластениот лекар на амбулантно-поликлиничката установа.

Ако недлежниот лекар на амбулантно-поликлиничката установа утврди дека изработката односно преправањето или поправањето на ортопедското помагало не е извршено исправно, подава писмен образложен предлог со барање утврдените недостатоци да се отстранат и на осигуреното лице да му се издаде исправно ортопедско помагало односно направа.

## 2. Очни помагала

### Член 13

Осигуреното лице добива следни очни помагала:

1) очила со следни видови стакло:

а) корекциони стакла за корекција на аметропијата и пресбиопијата;

б) контактни стакла, и тоа само во случаите на кератокснус;

в) бифокални стакла, и тоа само во случај кога на осигурениот со обзир на медицинската индикација и занимањето му се нужно потребни и кога разликата меѓу стаклото за близина и стаклото за далечина е најмалу 1,5 диоптрија;

2) темни очила:

а) без диоптрија, во следните случаи:

— кај унакажување на надворешните делови од окоото — капак (ентропиум, ектропиум од поголем степен, анофталмус, корнеосимблефарон);

— кај кератоконјуктивит фликтенулозен (кога е зафатена рожњачата), по перманентно лекување од најмалу еден месец, или кога ќе се рецидивираат тие;

— кај болестите на предниот сегмент на окоото: паренхиметозни кератити, склерозни кератити, херпетични (дисциформни, дентритични) кератити, иридити, иридоцитити, што траат повеќе од два месеци, ако не е потребно носење на завој;

— кај болестите на очното дно и на сачниот живеџ:

— хориоидит, хориоретинит, ретинит, неуроретинит, атрофија инкомплета нерви оптици, ако не е саниран процесот;

— по интраокуларни операции (катаракте, глаукома), ваѓање туѓи тела од окоото, ако дошло до компликација по операцијата (иритис), хеморагија во стакластото тело;

б) со заштита од страна односно оклузија со ставање на потребен додаток на обични темни очила во случаи на аблација на ретината и пролетниот катар;

в) со стенопеичен отвор со прилагодување на обични очила во случаите на аблација на ретината и хеморагија во стакластото тело;

г) лицата што носат очила со диоптрии а според природата на болеста треба да носат и темни очила, добиваат и натикачи од темно стакло;

3) очни протези полни, од порцелан или пластична маса, во случаите на анофталмус, односно љушпести — кога не е потребно да се врши енуклеација;

4) темни очни поврски во случаите на унакажување на окоото.

### Член 14

Најкупиот рок за траење на очните помагала изнесува:

а) за целулоиден армиран рам 30 месеци за деца помлада од 16 години, а 4 години за другите;

б) за метален рам (за деца) 30 месеци;

в) за корекциони стакла:

— за деца, по потреба, а по истекот на времето 12 до 30 месеци;

— за другите лица 3 години.

г) за контактни стакла 6 години.

д) за темни очила без диоптрија 5 години, а во случаите на унакажување 3 години;

ѓ) за натикачи од темно стакло 4 години;

е) за очни протези од порцелан за лицата до наполнетата 21 година 2 години, а за другите лица 3½ години;

ж) за очни протези од пластична материја 6 години;

з) за темни поврски 6 месеци.

Наведените срокови започнуваат да течат од денот на издавањето на односното очно помагало.

#### Член 15

По истекот на сроковите од горниот член осигуреното лице добива ново очно помагало ако лекарот-специјалист утврди дека очното помагало станало неупотребливо.

Замена на стаклата може да бара осигуреното лице без обзир на сроковите предвидени за нивното траење, ако потребата за замена станала поради измена на диоптријата.

### 3. Слушни помагала

#### Член 16

Апарат за зајакнување на слухот добиваат:

а) осигурените лица што имаат двестран губиток на слухот за повеќе од 40 децибели, кој не може да им се поправи со лекување, и тоа само во случај кога апаратот на осигуреникот му е нужен при вршењето на неговото занимање или вршењето на функцијата (музичар, учител, наставник и сл.);

б) осигурените лица — децата на претшколско време кај кои, според степенот на двестраното оштетување на слухот, со примена на апаратот за слухот може да се очекува правилен развиток на говорот;

в) осигурените лица — децата на школско време со двестран губиток на слухот на кои со примена на апаратот им се овозможува да ја следат наставата во школата;

г) осигурените лица — глувонеми деца со такви остатоци на слухот на кои со примена на апаратот може значително да им се олесни наставата во заводите за глувонеми.

#### Член 17

Апаратот за зајакнување на слухот му се издава на осигуреното лице само еднаш.

Во случај на потреба апаратот за зајакнување на слухот се поправа по одобрение и на товар на заводот за социјално осигурување.

#### Член 18

Овој правилник влегува во сила со денот на објавувањето во „Службениот лист на ФНРЈ“.

Бр. 403

2 март 1955 година

Белград

Вршител на должноста  
на директор  
на Сојузниот завод за народно  
здравје,  
др **Борислав Петровиќ**, с. р.

Согласен:

Секретар

на Секретаријатот за социјално осигурување  
на Сојузниот извршен совет,

**Зденко Хас**, с. р.

## РЕШЕНИЈА

Врз основа на чл. 79 од Уставниот закон и точ. I под 4) од Одлуката за овластување Координациониот одбор да донесува решенија по работите од надлежноста на Сојузниот извршен совет („Службен лист на ФНРЈ“, бр. 7/55), а во врска со чл. 32 од Уредбата за организацијата и работењето на Сојузниот извршен совет, Координациониот одбор на Сојузниот извршен совет донесува

### РЕШЕНИЕ

#### ЗА НАЗНАЧУВАЊЕ ДРЖАВЕН СОВЕТНИК ВО СОЈУЗНИОТ ЗАВОД ЗА СТОПАНСКО ПЛАНИРАЊЕ

Се назначува за државен советник во Сојузниот завод за стопанско планирање инж. Спасоје Велимировиќ, досегашен советник при Државниот секретаријат за надворешни работи.

Сојузен извршен совет

Б. бр. 1442

17 февруари 1955 година

Белград

Претседател  
на Координациониот одбор,  
**Едвард Кардељ**, с. р.

## ОД СЛУЖБЕНИТЕ ЛИСТОЗИ НА НАРОДНИТЕ РЕПУБЛИКИ СЛУЖБЕНИ ГЛАСНИК НАРОДНЕ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

„Службени гласник Народне Републике Србије“ во бројот 11 од 23 февруари 1955 година објавува:

**Закон за буџетот на Народната Република Србија (Републичкиот буџет) за 1955 година;**

**Одлука за избирање судии на Врховниот суд на НР Србија, на окружните судови и окружните стопански судови;**

**Одлука за разрешување од судиска должност на судии на окружните судови;**

**Одлука за оснивање времена Комисија на Народната скупштина на НР Србија за испитување состојбата за изградбата и сроковите за пуштање во работа на енергетски извори;**

**Одлука за оснивање Окружен суд во Краљево;**

**Одлука за ослободување од плаќање данок на доход на приходите што верските заедници и нивните органи ги реализираат со вршење дејност во рамките на црквата во форма на примени подароци, доброволни прилози и слични приходи;**

**Решение за определување стопанските претпријатија што според Уредбата за завршните сметки на стопанските организации за 1954 година се сметаат како големи претпријатија.**

### СОДРЖИНА:

	Страна
79. Наредба за начинот на давање одобренија за увоз на сортна и селективна семенска стока — — — — —	125
80. Правилник за индикациите и контраиндикациите за лекување во природните лекувалишта — — — — —	125
81. Правилник за индикациите, стандардите и најмалите срокови за траење на протезите, ортопедските и други помагала и санитарни направи — — — — —	129